

Research Article / Araştırma Makalesi

Kadın Hastalarda Genital Rejuvenasyon Tecrübeleri: Epidemiyoloji, Tedavi Yöntemleri ve Hasta Memnuniyetinin Retrospektif Değerlendirilmesi
Genital Rejuvenation Experiences in Female Patients: Retrospective Evaluation of Epidemiology, Treatment Methods and Patient Satisfaction

¹Hüray Hügül, ²Mustafa Derda Kaya, ³Muazzez Çiğdem Oba, ⁴Murat Kirişçi, ⁵Zekayi Kutlubay

¹Antalya Bilim Üniversitesi, Deri ve Zührevi Hastalıklar Kliniği, Antalya, Türkiye

²Derda Kaya Özel Muayenehanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, Antalya, Türkiye

³Sancaktepe Şehit Prof.Dr.İlhan Varank Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Deri ve Zührevi Hastalıkları Kliniği, İstanbul, Türkiye

⁴İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, İstatistik Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

⁵İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Deri ve Zührevi Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Özet: Kadın hastalarda genital bölgede kozmetik veya fonksiyonel sorunların giderilmesi için yapılan non-invazif uygulamalar son yıllarda giderek artmaktadır. Bu çalışmada amacımız genital rejuvenasyon için başvuran kadın hastaların demografik özelliklerini belirlemek, uygulanan tedavi yöntemlerinden hasta memnuniyetini ve hasta memnuniyetine etki eden faktörleri değerlendirmektir.

Ağustos 2020 ile Ekim 2022 tarihleri arasında fraksiyonel CO₂ lazer ile vajinal rejuvenasyon, mons pubis ve/veya labia majoralara hyaluronik asit dolgu uygulanan ve vulvaya peeling uygulanan kadın hastaların verileri retrospektif olarak kaydedildi. Yaşları 24 ila 62 arasında değişen toplam 52 kadın hastanın çoğunluğu 44 yaş ve altında olup (n=35, %67.3), premenopozal dönemde idi (n=38,%73). Lazer uygulaması sonrası hastaların % 59.6'sı (n=31), dolgu uygulaması sonrası % 57.7'si (n=30) hissedilir ve ciddi derecelerde cinsel tatminde artış bildirmişlerdi. Dolgu ve lazer tedavilerinden sonra cinsel tatminde artış genç yaşta hastalarda ve gravida ve parite sayısı düşük olan hastalarda; ileri yaş ve gravida ve parite sayısı yüksek olan hastalara kıyasla yüksek bulundu (tümü p< .05). Kırk (%76.9) hastada genital hiperpigmentasyonda %25 ve üzerinde düzelme kaydedildi. Düşük gravida ve parite sayısı olan hastalarda pigmentasyonda düzelme daha başarılı bulundu (p=0.02 ve p=0.018). Ayrıca tüm tedavilerde premenopozal hastaların postmenopozal hastalara göre (lazer, dolgu ve peeling için sırasıyla p=0.000, p=0.000 ve p=0.008) ve sezaryen doğum yapan hastaların normal vajinal doğum yapan hastalara göre (lazer, dolgu ve peeling için sırasıyla p=0.000, p=0.003 ve p=0.043) tedavi memnuniyeti istatistiksel olarak anlamlı yüksek bulundu. Sonuç olarak, genital rejuvenasyon amacıyla başvuran kadın hastaların özellikle premenopozal dönemde tedavilerden belirgin fayda gördükleri, gebelik/doğum sayısı ve doğum şeklinin tedaviden memnuniyeti etkileyen faktörler oldukları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Dermal dolgu maddeleri, Hasta memnuniyeti, Lazer tedavisi

Abstract: Non-invasive modalities are increasingly used for the treatment of cosmetic or functional problems in the genital area in female patients. We aimed to determine the demographic characteristics of female patients who applied for genital rejuvenation, to evaluate the patient satisfaction and the factors affecting patient satisfaction. The data of female patients who underwent vaginal fractional CO₂ laser application, vulvar hyaluronic acid filler, and peeling between August 2020-October 2022 were recorded retrospectively. The majority of 52 patients (24-62 years) were ≤44 years (n=35, 67.3%), were in the premenopausal period (n=38, 73%). After laser application, 59.6% (n=31) of the patients and 57.7% (n=30) after filler application reported a meaningful and significant increase in sexual satisfaction. Increase in sexual satisfaction after filler and laser treatments was higher in young patients and in patients with low gravida/parity numbers as compared to patients with advanced age and higher gravida/ parity numbers (all p< .05). An improvement of ≥25% in genital hyperpigmentation was observed in 40 (76.9%) patients, which was better with lower gravida/parity numbers (p=0.02 and p=0.018). In all treatments, treatment satisfaction of premenopausal patients (vs. postmenopausal patients) was found to be statistically significantly higher (p=0.000, p=0.000 and p=0.008 for laser, filler and peeling treatments respectively) and in patients with cesarean section (vs. normal vaginal delivery) (p=0.000, p=0.003 and p=0.043 for laser, filler and peeling treatments respectively). Our study revealed that patients benefited significantly from treatments, especially in the premenopausal period, and the number of pregnancies/births and delivery method were factors affecting treatment satisfaction.

Keywords: Dermal fillers, Laser therapy, Patient satisfaction

ORCID ID of the authors: HG. [0000-0003-0355-8037](https://orcid.org/0000-0003-0355-8037), MDK. [0009-0004-3428-9807](https://orcid.org/0009-0004-3428-9807), MÇO. [0000-0002-9207-0748](https://orcid.org/0000-0002-9207-0748), MK. [0000-0003-4938-5207](https://orcid.org/0000-0003-4938-5207), ZK. [0000-0003-0809-1624](https://orcid.org/0000-0003-0809-1624)

Received 05.06.2023

Accepted 05.07.2023

Online published 07.07.2023

Correspondence: Muazzez Çiğdem OBA- Sancaktepe Şehit Prof.Dr.İlhan Varank Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Deri ve Zührevi Hastalıkları Kliniği, İstanbul, Türkiye e-mail: muazzez.oba@istanbul.edu.tr

1. Giriş

Günümüzde kadın hastalar sıklıkla genital bölgede kozmetik veya fonksiyonel sorunların giderilmesi için tedavi arayışlarında olup bu nedenle dermatoloji ve kadın hastalıkları polikliniklerine başvurumaktadırlar (1). Özellikle son on yılda artan bu talepler yeni bir dal olan kozmetik jinekolojinin gelişmesine neden olmuştur (2).

Gebelik ve doğum, yaşlanma, genetik ve travma gibi sebeplerle kadın genital bölgesi zamanla elastisite kaybına uğramakta, ayrıca kadınlar dış genital bölgenin görünümü ile ilgili rahatsızlık duymaktadır (2). Vajinal gevşeklik, vulvar hiperpigmentasyon, labia majora ve mons pubiste volüm kaybı bu sorunlardan bazılarıdır (1). Son yıllarda non-invazif ve minimal invazif tedavi yöntemleri olan lazer, ışık tedavileri, radyofrekans ve dolgular bu amaçlarla kullanılmaya başlanmıştır (1,2). Bu yöntemler hastane yatışı gerektirmemeleri, kanama, ağrı, infeksiyon gibi komplikasyonlarının neredeyse hiç olmaması ve işlem sonrası hızla sosyal yaşama dönüş imkanı sağladıkları için invazif yöntemlere göre daha çok tercih edilmektedir.

Literatürde genital rejuvenasyon amacıyla uygulanan non-invazif tedavi yöntemleri ile ilgili klinik veriler kısıtlıdır. Bu çalışmada amacımız genital rejuvenasyon için başvuran kadın hastaların demografik özelliklerini belirlemek, uygulanan tedavi yöntemlerinden hasta memnuniyetini ve hasta memnuniyetine etki eden faktörleri değerlendirmektir.

2. Gereç ve Yöntem

Ağustos 2020 ile Ekim 2022 tarihleri arasında genital rejuvenasyon uygulanan kadın hastaların verileri retrospektif olarak incelendi. Fraksiyonel lazer uygulaması ile vajinal daraltma (vajinal rejuvenasyon); vulvar hiperpigmentasyon tedavisi, labium majus ve/veya mons pubise dolgu uygulama yapılmış olan bu hastaların dosya verileri incelendi.

Jinekolojik muayenede ve Papanicolau sürüntüsünde anormallik saptanmayan kadın hastalarda vajinal rejuvenasyon, fraksiyonel CO₂ lazer (Fraxis duo) cihazı ile vajinal prob

aracılığıyla Dr.MDK tarafından uygulanmıştır. Tedavi dört hafta ara ile iki seans olarak 54 mJ enerji ve 1.5 mm mesafe ayarlarında yapılmıştır. Uygun hastalarda Dr. HH tarafından mons pubis ve/veya labia majoralara hialuronik asit (HA) dolgu uygulanmıştır. Son seans lazer uygulamasından üç ay sonrası ve dolgu uygulamasından üç ay sonrası hastalardan cinsel tatmin derecelerini değerlendirmeleri istendi. (0: tedavi sonrası cinsel ilişkim olmadı. 1:Artış yönünde bir değişiklik olmadı 2: Hissedilir artış mevcut 3: Ciddi bir artış mevcut) Genital hiperpigmentasyon için hastalara %15'lik trikloroasetik asit (TCA) içeren peeling solüsyonu uygulanmıştır. Tedavi sonrası 3.ayda hastalarda hiperpigmentasyonda düzelme oranı kaydedilmiştir. (0: hiç düzelme yok 1: <%25 düzelme 2: %25-50 düzelme 3: %50-75 düzelme 4:%75 ve üzeri düzelme)

2.1. İstatistiksel değerlendirme

Bu çalışmada verilerin değerlendirilmesi için SPSS 26.0 istatistik paket programı kullanılmıştır. Kategorik değişkenler frekans ve yüzdelik olarak, sürekli değişkenler ise ortalama ve standart sapmalar şeklinde raporlanmıştır.

Verilerin normallik analizinde $n > 50$ olduğu için "Kolmogorow-Smirnow" testi yapılmıştır. Sonuçlarda $p < .05$ olduğu için skewness-kurtosis değerleri incelenmiş ve değişkenlerin normal dağıldığı kabul edilmiştir. Kategorik değişkenlerin arasındaki ilişki ki-kare testi ile analiz edilmiştir. Sürekli değişkenlerde ise iki gruba sahip değişkenlerde bağımsız iki örneklem t test kullanılmıştır. Grup sayısı ikiden fazla olduğu durumda Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Varyansların homojenliği Levene's test istatistiği ile kontrol edilmiş ve incelediğimiz değişkenlerimizin tümü varyansların homojenliği koşulunu sağlamıştır. Bu nedenle grup karşılaştırmaları için LSD ve Bonferroni testi uygulanmıştır.

3. Bulgular

Yaşları 24 ila 62 arasında değişen toplam 52 kadın hastanın demografik verileri Tablo 1’de görülmektedir. Hastaların büyük çoğunluğu (n=35, %67.3) 44 yaş ve altında olup premenopozal dönemde idi (n=38,%73). Genç yaşta olan bu hastaların büyük çoğunluğunun en az bir gebelik (n=44, %84.6) ve en az bir doğum öyküleri (n=42, % 80.8) mevcuttu. Doğum şeklinde ise, 27 (%51.9) kişi en çok normal vajinal doğum kategorisinde bulunmakta idi.

Tüm hastalarda mons pubis ve/veya labia majoralara HA dolgu uygulaması yapılmıştı. Hastalara uygulanan dolgu miktarları Tablo 2’de görülmektedir.

Uygulanan lazer ve dolgu tedavi yöntemlerinden hasta memnuniyetleri ile peeling tedavisi sonrası genital hiperpigmentasyonda düzelme dereceleri Tablo 3’de görülmektedir. Lazer uygulaması sonrası 8 hasta (%15.4) cinsel ilişkisi olmadığını belirtirken hastaların % 59.6’sı (n=31) hissedilir ve ciddi derecelerde cinsel tatminde artış bildirmişlerdir. Benzer şekilde, dolgu uygulaması sonrası 8 hasta (%15.4) cinsel ilişkisi olmadığını belirtirken hastaların % 57.7’si (n=30) hissedilir ve ciddi derecelerde cinsel tatminde artış bildirmişlerdir. Genital hiperpigmentasyonda düzelme açısından değerlendirildiğinde 40 (%76.9) hastada genital hiperpigmentasyonda %25 ve üzerinde düzelme kaydedilmiştir.

Lazer sonrası cinsel tatmin oranı ile yaş (F(2,49) =27.430; p< .05), gebelik sayısı (F(3,48) =9.110; p< .05) ve doğum sayısı (F(2,49) =12.075; p< .05) arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (Tablo 4). Genel olarak, genç yaşta hastalarda, gravida ve parite sayısı düşük olan hastalarda lazer sonrası cinsel tatmin oranının ileri yaş ve gravida ve parite sayısı yüksek olan hastaların puanlarından yüksek olduğu analiz edilmiştir.

Dolgu tedavisi sonrası cinsel tatmin memnuniyet skalası ile yaş(F(2,49) =16.253; p< .05), gebelik sayısı (F(3,48) =5.030; p<.05), doğum sayısı (F(2,49) =5.611; p< .05), labia majora uygulanan dolgu sayısı (F(2,49) =17.287; p< .05) ve mons pubise uygulanan dolgu sayıları(F(2,49) =4.635; p<.05) ile arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (Tablo 4). Genel olarak, genç yaşta hastaların, gravida ve parite sayısı düşük olan hastaların dolgu tedavi sonrası cinsel tatmin oranının ileri yaş ve gravida ve parite sayısı yüksek olan hastaların puanlarından yüksek olduğu analiz edilmiştir. Labia majora ve mons pubise uygulanan dolgu sayıları ilişkide iki veya daha fazla dolguya sahip grubun puanlarının hiç dolgusu olmayan ve bir dolguya sahip olan gruptan yüksek olduğu bulunmuştur.

Genital hiperpigmentasyonda düzelme skalası ile gebelik sayısı (F(3,48) =3.617; p<.05), ve doğum sayısı (F(2,49) =4.357; p< .05) arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (Tablo 4). Gebelik ile arasındaki ilişkide hiç gebe kalmamış ve bir defa gebe kalmış grupların puanlarının, iki defa gebe kalmış ve üç veya daha fazla gebe kalan grupların puanlarından yüksek olduğu analiz edilmiştir. Doğum sayısı ile arasındaki ilişkide hiç doğum yapmamış grubun puanlarının iki veya daha fazla doğum yapmış grubun puanlarından yüksek olduğu analiz edilmiştir.

Tablo 5’te lazer sonrası cinsel tatmin skalası, dolgu tedavisi sonrası cinsel tatmin skalası ve genital hiperpigmentasyonda düzelme skalasının menopoz ve doğum şekli ile karşılaştırmasına ilişkin bağımsız iki örneklem t testi analizi sonuçları yer almıştır. Tüm tedavilerde premenopozal hastalarda postmenopozal hastalara göre ve sezaryen doğum yapan hastalarda normal vajinal doğum yapan hastalara göre puan düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 1. Hastaların demografik verileri

Değişkenler		n	%
Yaş	34 veya daha az	18	34.6
	35-44	17	32.7
	45 veya üzeri	17	32.7
Gravida	Hiç	8	15.4
	Bir	16	30.8
	İki	10	19.2
	Üç veya daha fazla gebelik	18	34.6
Parite	Hiç	10	19.2
	Bir	20	38.5
	İki veya daha fazla	22	42.3
Doğum şekli	Doğum yok	10	19.2
	Normal vajinal	27	51.9
	Sezaryen	15	28.8
Menopoz	Postmenopozal	14	26.9
	Premenopozal	38	73.1

Tablo 2. Hastalara uygulanan hiyaluronik asit dolgu miktarları

Değişkenler		n	%
Mons pubise uygulanan dolgu sayısı	Hiç dolgu yok	10	19,2
	Bir dolgu	28	53,8
	İki veya daha fazla dolgu	14	26,9
Labia majora uygulanan dolgu sayısı	Hiç dolgu yok	16	30,8
	Bir dolgu	12	23,1
	İki veya daha fazla dolgu	24	46,2

Tablo 3. Lazer ve dolgu tedavi yöntemlerinden hasta memnuniyetleri ile peeling tedavisi sonrası genital hiperpigmentasyonda düzelme dereceleri

Değişkenler		n	%
Lazer sonrası cinsel tatmin memnuniyet skalası	Artış yönünde bir değişiklik olmadı	13	25,0
	Hissedilir artış mevcut	17	32,7
	Ciddi bir artış mevcut	14	26,9
Dolgu tedavisi sonrası cinsel tatmin memnuniyet skalası	Tedavi sonrası cinsel ilişkim olmadı	8	15,4
	Artış yönünde bir değişiklik olmadı	14	26,9
	Hissedilir artış mevcut	16	30,8
	Ciddi bir artış mevcut	14	26,9
Genital hiperpigmentasyonda düzelme skalası	Hiç düzelme yok	4	7,7
	%25 düzelme	8	15,4
	%25-50 düzelme	19	36,5
	%50-75 düzelme	13	25,0
	%75 ve üzeri düzelme	8	15,4

Tablo 4. Her üç tedavide yaş, gebelik ve doğum sayılarının, dolgu tedavisinde dolgu sayısının tedavi memnuniyetine etkisinin değerlendirilmesi

Lazer Sonrası Cinsel Tatmin Memnuniyet Skalası		n	Ortalama	Standart Sapma	F	p	Anlamlı Fark
Yaş	1.34 veya daha az	18	2,50	0,62	27,430	0,000*	1>2
	2.35-44	17	1,88	0,70			1>3
	3.45 ve üzeri	17	0,71	0,85			2>3
Gebelik Sayısı	1.Hiç	8	2,75	0,46	9,110	0,000*	1>3
	2.Bir gebelik	16	2,06	1,00			1>4
	3. İki gebelik	10	1,60	0,52			2>4
	4. Üç veya daha fazla gebelik	18	1,00	0,97			
Doğum Sayısı	1.Hiç	10	2,80	0,42	12,075	0,000*	1>2
	2.Bir	20	1,75	0,97			1>3
	3.İki veya daha fazla	22	1,18	0,91			2>3
Dolgu Tedavi Sonrası Cinsel Tatmin Memnuniyet Skalası		n	Ortalama	Standart Sapma	F	p	Anlamlı Fark
Yaş	1. 34 veya daha az	18	2,22	0,81	16,253	0,000*	1>3
	2.35-44	17	2,06	0,75			2>3
	3.45 ve üzeri	17	0,76	0,90			
Gebelik Sayısı	1.Hiç	8	2,38	0,74	5,030	0,004*	1>4
	2.Bir gebelik	16	2,13	1,02			2>4
	3. İki gebelik	10	1,50	0,71			
	4. Üç veya daha fazla gebelik	18	1,11	1,02			
Doğum Sayısı	1.Hiç	10	2,40	0,70	5,611	0,006*	1>3
	2.Bir	20	1,85	1,09			2>3
	3.İki veya daha fazla	22	1,23	0,92			
Labia majora uygulanan dolgu sayısı	1.Hiç	16	0,88	0,72	17,287	0,000*	3>1
	2.Bir dolgu	12	1,42	0,79			3>2
	3.İki veya daha fazla dolgu	24	2,38	0,88			
Mons pubise uygulanan dolgu sayısı	1.Hiç	10	1,30	1,06	4,635	0,014*	3>1
	2.Bir dolgu	28	1,50	1,00			3>2
	3.İki veya daha fazla dolgu	14	2,36	0,84			
Genital hiperpigmentasyonda düzelme skalası		n	Ortalama	Standart Sapma	F	p	Anlamlı Fark
Yaş	1,34 veya daha az	18	2,67	1,14	2,560	0,088	
	2,35-44	17	2,24	1,15			

	3,45 ve üzeri	17	1,82	1,01			
Gebelik Sayısı	1.Hiç	8	3,00	0,93		1>3	
	2.Bir gebelik	16	2,63	1,15		1>4	
	3. İki gebelik	10	1,70	1,06	3,617	0,020*	2>3
	4. Üç veya daha fazla gebelik	18	1,89	1,02			2>4
Doğum Sayısı	1.Hiç	10	3,00	0,94		1>3	
	2.Bir	20	2,35	1,18	4,357	0,018*	
	3.İki veya daha fazla	22	1,82	1,01			

*p< ,05 Tek Yönlü Varyans Analizi

Tablo 5. Menopoz durumu ve doğum şekline göre tedavilerden memnuniyetin değerlendirilmesi

	Menopoz	n	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Lazer sonrası cinsel tatmin skalası	Evet	14	0,57	0,65	-6,467	0,000*
	Hayır	38	2,13	0,81		
Dolgu tedavi sonrası cinsel tatmin skalası	Evet	14	0,64	0,74	-5,572	0,000*
	Hayır	38	2,08	0,85		
Genital hiper pigmentasyonda düzelme skalası	Evet	14	1,57	0,85	-2,783	0,008*
	Hayır	38	2,50	1,13		
	Doğum Şekli	n	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Lazer sonrası cinsel tatmin skalası	Normal	27	1,07	0,96	-3,961	0,000*
	Sezaryen	15	2,13	0,52		
Dolgu tedavi sonrası cinsel tatmin skalası	Normal	27	1,19	1,04	-3,112	0,003*
	Sezaryen	15	2,13	0,74		
Genital hiper pigmentasyonda düzelme skalası	Normal	27	1,81	1,04	-2,085	0,043*
	Sezaryen	15	2,53	1,13		

*p< ,05 Bağımsız İki Örneklem T Testi

4. Tartışma ve Sonuç

Bu çalışma fraksiyonel CO₂ lazer ile vajinal daraltma, TCA peeling ile vulvar hiperpigmentasyon tedavisi ve vulva ve/veya mons pubise HA dolgu uygulamalarından başarılı sonuçlar alındığını göstermiştir. Literatürde çalışmalar postmenopozal

hastalara odaklansa da bizim verilerimize bakıldığında genital rejuvenasyon amacıyla başvuran kadın hastaların çoğunluğunun genç (%67.3'ü 44 yaş altında), gebelik ve doğum öyküleri olan, premenopozal (%73.1) hastalar olduğu görülmüştür.

Lazer tedavilerinin dokularda iyileşme ve hasar tamirini tetiklediği bilinmektedir. Fraksiyonel CO₂ lazer vajinal duvar epitelinin kalınlaşması, kollajen ve glikojen üretiminin artması, fibroblastlar ve doku vaskülaritesi artışı tetikleyerek vajinanın pre-menopozal haline dönüşümünü sağlamaktadır. Bu konuda yapılan ilk klinik çalışmada 50 postmenopozal kadın hastanın 12 haftalık fraksiyonel CO₂ tedavisi ile vulvovajinal atrofiye belirgin düzelme saptanmıştır (4). Benzer bir çalışmada da postmenopozal kadın hastada fraksiyonel CO₂ lazerin genitoüriner sendromu tedavi etmede etkin bulunduğu bildirilmiştir (5-8). Çok güncel olan bu çalışmalara rağmen, günümüzde CO₂ lazer ile literatürde premenopozal kadın hastalarda yalnızca İsrail’de yapılmış bir çalışma bulunmaktadır (9). Bu prospektif çalışmada 81 premenopozal kadın hastada üç seans uygulanan fraksiyonel CO₂ lazerin son seansından 3 ay sonra hastaların %89’unda cinsel tatminde artış bildirilmiştir. Ülkemizden yapılan güncel bir çalışmada ise 30 kadın hastada fraksiyonel CO₂ lazer vajinal laksitenin azatılmasında başarılı bulunmuştur. Bu çalışmada hastaların 3’ü premenopozal dönemde olup, 30 hastanın %85’i hem vajinal laksite hem de cinsel aktivite açısından yüksek ve orta derecede yüksek memnuniyet bildirmiştir (10). Bizim çalışmamızda hastaların %60’a yakını hissedilir ve ciddi derecelerde cinsel tatminde artış bildirmiş olup premenopozal dönemde genç, gebelik ve doğum öyküsü olmayan veya az olan hastaların tedavi sonrası cinsel tatmin artışları istatistiksel olarak daha yüksek bulunmuştur.

Genital hiperpigmentasyon kadınlarda genital rejuvenasyon amacıyla başvurularda diğer sık şikayettir. Bu konuda çalışmalar çeşitli lazerler ve depigmentasyon kremleri üzerine olup, literatürde veriler çok sınırlıdır. Peeling solüsyonlarından biri olan TCA ile uygulamalara ait literatürde veri

bulunmamaktadır (11,12). Hastalarda TCA içeren peeling solüsyonu ile genital hiperpigmentasyonda belirgin düzelme sağlandığı görülmüştür. Gebelik ve doğum öyküsü olmayan hastalarda sonuçlar daha başarılı bulunmuştur.

Son olarak, kadınlarda zamanla gelişen labia majora ve mons pubiste volüm kaybı hem koitus sırasında rahatsızlık hem de kozmetik açıdan sorun oluşturabilmektedir. Bu amaçla HA dolguların kullanımı ile ilgili literatürde iki çalışma bulunmaktadır (3, 13). Bu çalışmalarda HA dolguların güvenilirliği gösterilmiş olsa da incelenen olgu sayıları çok kısıtlıdır. Çalışmamızda incelenen 52 hastanın tamamında mons pubis ve/veya labia majoralara HA dolgu uygulaması yapılmış olup, hastaların %60’a yakını hissedilir ve ciddi derecelerde cinsel tatminde artış bildirmişlerdir. Uygulanan dolgu sayısı ile cinsel tatminde artışın paralellik gösterdiği dikkati çekmiştir.

Her üç tedavi sonrası cinsel tatmin artışının premenopozal bireylerde postmenopozal bireylere göre ve sezaryen doğum yapan bireylerde normal vajinal doğum yapan bireylere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Bildiğimiz kadarıyla bu ilişkiler literatürde daha önce incelenmemiştir.

Sonuç olarak, çalışmamız genital rejuvenasyon amacıyla başvuran kadın hastaların özellikle premenopozal dönemde tedavilerden belirgin fayda gördüklerini, gebelik/doğum sayısı ve doğum şeklinin tedaviden memnuniyeti etkileyen faktörler olduklarını ortaya koymuştur. Güncel bir konu olan kozmetik jinekolojiye talep giderek artmakta olup doğru hastaların seçimi ve tedavi beklentilerinin doğru değerlendirilmesi için verilerimiz yol gösterici nitelikte olmakla beraber konu ile ilgili prospektif çalışmalara ihtiyaç vardır.

KAYNAKLAR

1. Gold M, Andriessen A, Bader A, Alinsod R, French ES, Guerette N, Kolodchenko Y, Krychman M, Murrman S, Samuels S. Review and clinical experience exploring evidence, clinical efficacy, and safety regarding nonsurgical treatment of feminine rejuvenation. *Journal of Cosmetic Dermatology* 2018;17: 289-97.
2. Jindal P, Malhotra N, Joshi S (Edited by). *Aesthetic and Regenerative Gynecology In:*

- Agarwal M, Shah SK. Non Energy Based Modalities in Cosmetic Gynaecology. Springer, Singapore. 2022; 259-264.
- Hexsel D, Dal'Forno T, Caspary P, Hexsel CL. Soft-tissue augmentation with hyaluronic acid filler for labia majora and mons pubis. *Dermatologic Surgery* 2016;42:911-4.
 - Salvatore S, Nappi RE, Zerbinati N, Calligaro A, Ferrero S, Origoni M, ... & Leone Roberti Maggiore U. A 12-week treatment with fractional CO2 laser for vulvovaginal atrophy: a pilot study. *Climacteric* 2014;17: 363-9.
 - Sokol ER, Karram MM. An assessment of the safety and efficacy of a fractional CO2 laser system for the treatment of vulvovaginal atrophy. *Menopause* 2016; 23: 1102-7.
 - Adabi K, Golshahi F, Niroomansh S, Razzaghi Z, Ghaemi M. Effect of the fractional CO2 laser on the quality of life, general health, and genitourinary symptoms in postmenopausal women with vaginal atrophy: a prospective cohort. *Journal of lasers in medical sciences* 2020;11: 65.
 - Francic D, Fistoncic I. Laser therapy in the treatment of female urinary incontinence and genitourinary syndrome of menopause: an update. *Biomed Res Int* 2019;2019:1576359.
 - Emerson C, Pieralli A, Bianchi C, Longinotti M, Corioni S, Auzzi N, Becorpi A, Fallani MG, Cariti G, Petraglia F. Long-term reliability of fractionated CO2 laser as a treatment for vulvovaginal atrophy (VVA) symptoms. *Archives of gynecology and obstetrics*, 2017;296: 973-8.
 - Lauterbach R, Dabaja H, Matanes E, Gruenwald I, Lowenstein L. The Efficacy and safety of CO2 laser treatment for sexual function and vaginal laxity improvement in pre-menopausal women. *Lasers in Surgery and Medicine*, 2021;53: 199-203.
 - Toplu G, Serin M, Unveren T, Altinel D. Patient reported vaginal laxity, sexual function and stress incontinence improvement following vaginal rejuvenation with fractional carbon dioxide laser. *J Plast Surg Hand Surg*. 2021 ;55:25-31.
 - Mohammed GF, Al-Dhubaibi MS, Mohamed ML. Genital whitening with topical Cyperus rotundus oil enhances sexuality and quality of life. *Journal of Cosmetic Dermatology*. 2022; 21:4490-4502.
 - Triana L (Edited By). Aesthetic Vaginal Plastic Surgery In: Triana L. Labia Majora Non-surgical Options: Lightening, Fillers, and Skin Tightening. Springer, Cham. 2020;193-197.
 - Fasola E, Gazzola R. Labia majora augmentation with hyaluronic acid filler: technique and results. *Aesthetic Surgery Journal*, 2016;36: 1155-63.

Etik Bilgiler

Etik Kurul Onayı: Çalışma İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Klinik Araştırmalar Etik Kurulu tarafından onaylanmıştır (Karar no: 202, Tarih: 16.05.2023).

Onam: Bu çalışma için katılımcılardan sözlü onam alınmıştır.

Telif Hakkı Devir Formu: Tüm yazarlar tarafından Telif Hakkı Devir Formu imzalanmıştır.

Hakem Değerlendirmesi: Hakem değerlendirmesinden geçmiştir.

Yazar Katkı Oranları: "Fikir/kavram: H.H., M.D.K., Tasarım: H.H, M.Ç.O, Z.K Veri Toplama: H.H, M.D.K. Veri İşleme: M.Ç.O, M.K., Analiz/Yorum: H.H, M.D.K., M.Ç.O. M.K, Z.K, Literatür taraması: : M.Ç.O Yazma: : M.Ç.O, M.K.

Çıkar Çatışması Bildirimi: Yazarlar çıkar çatışması olmadığını beyan etmişlerdir.

Destek ve Teşekkür Beyanı: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.